

2017-02-02

551-13457-2015

1276-60-001
VÄXJÖ TINGSRÄTT
3:6
INKOM: 2017-03-13
MÅLNR: M 1088-17
AKTBIL: 3

Norra Åsbo Renhållnings AB
Ombud: [REDACTED]
Advokatfirman Vinge KB
Box 4255
203 13 Malmö

VÄXJÖ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

Ink 2017-03-13
Akt: M 1088-17
Aktbil: 3 rot 2 k

Fastställelse av slutliga villkor

Beslut

Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen Skåne meddelar **Norra Åsbo Renhållnings AB, NÅRAB**, (org.nr. 556185-3499), nedan kallat bolaget, slutliga villkor i tillstånd enligt miljöbalken för delar av lakvattenhanteringen på Hyllstofsta avfallsanläggning, fastigheten Hyllstofsta 46:2 i Klippans kommun.

Utöver tidigare lämnade slutliga villkor gäller följande villkor:

- 32. Avståndet mellan bevattningsytor och fasthetsgräns ska vara minst 30 meter.
- 33. Lakvatten som leds till infiltrationsdammar eller biodammar, med undantag för infiltrationsdamm på sluttäckningsetapp 9 (se bilaga till detta beslut), får som årsmedelvärde inte överskrida följande halter: NO₃-N 10 mg/l, NH₄-N 15 mg/l, tot-N 50 mg/l, tot-P 5 mg/l, arsenik 0,01 mg/l, bly 0,01 mg/l, zink 0,1 mg/l, koppar 0,1 mg/l, krom 0,05 mg/l, kvicksilver 0,001 mg/l, kadmium 0,001 mg/l och nickel 0,06 mg/l. Lakvatten som tillförs biodammar får inte tillföra mer än 0,2 kg oorganiskt kväve per kvadratmeter dammyta och år. Lakvatten som tillförs infiltrationsdammar får inte tillföra mer än 0,1 kg oorganiskt kväve per kvadratmeter dammyta och år. Beräkning ska ske över tillförd mängd metall och redovisas tillsammans med ackumulation i miljörapporten. Vid rensning av dammarna ska upptaget slam karaktäriseras innan bortförsel och kvarvarande ackumulation beräknas.

Detta beslut gäller då det har vunnit laga kraft.

Detta beslut kan överklagas hos Mark- och miljödomstolen vid Växjö tingsrätt. Miljöprövningsdelegationen beslutar att delgivning ska ske genom kungörelse.

BESLUT OM KUNGÖRELSEDELGIVNING och HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga.

2017-02-02

551-13457-2015

1276-60-001

Redogörelse av ärendet

Gällande beslut

Miljöprövningsdelegationen lämnade den 7 maj 2009 (dnr 551-3301-07) tillstånd enligt miljöbalken till behandling, mellanlagring och deponering av avfall och farligt avfall på Hyllstofta avfallsanläggning, fastigheten Hyllstofta 46:2 i Klippans Kommun.

Miljöprövningsdelegationen uppsköt under en prövotid frågan om vilka slutliga villkor som ska gälla för vattenhanteringen. Under prövotiden skulle bolaget utreda följande:

U 1. Utreda i vilken utsträckning bevattning med lakvatten riskerar att förorena grannfastigheternas mark och/eller grundvatten samt föreslå lämpligt skyddsavstånd.

U 2. Analysera lakvattnets innehåll av bl.a. följande ämnen: *vanadin, opolära alifatiska kolväten, 4-nonylfenol, bisfenol A, di-2-ethylhexyltalat (DEHP), metaller även i löst form (arsenik, bly, zink, koppar, krom, kvicksilver, kadmium och nickel).*

Tennorganiska föreningar

- Dibutyltenn, DBT
- Tributyltenn, TBT
- Trifenyltenn, TPhT

Bromerade flamskyddsmedel

- Hexabromocyklododekan, HBCD
- Polybromerade difenyletrar (PBDE), förekommande PBDE kongener: 17, 28, 47, 66, 71, 85, 99, 100, 138, 153, 154, 183, 190, 203, 209

PCB

- PCB 28, 52, 101, 118, 138, 153, 180

PAH

- Benso(a)pyren
- Benso(b)fluoranten
- Benso(k)fluoranten
- Benso(g,h,i)perylene
- Indeno(1, 2, 3-cd)pyren

Föreslå relevanta begränsningsvärden samt ramarna för kontrollen avseende överföring till Klippans reningsverk, bevattning, infiltration och behandling i biodammar.

U 3. Föreslå relevanta begränsningsvärden samt ramarna för kontrollen för lakvatten för infiltration av följande ämnen: COD_{Cr}, NO₃-N, NH₄-N, tot-N, tot-P, arsenik, bly, zink, koppar, krom, kvicksilver, kadmium och nickel.

U 4. Föreslå relevanta begränsningsvärden samt ramarna för kontrollen för lakvatten för behandling i biodammar för följande ämnen: COD_{Cr}, NO₃-N, NH₄-N, tot-N, tot-P, arsenik, bly, zink, koppar, krom, kvicksilver, kadmium och nickel.

2017-02-02

551-13457-2015

1276-60-001

En handlingsplan för arbetet ska upprättas och redovisas till tillsynsmyndigheten och Länsstyrelsen senast 6 månader efter beslutet vunnit laga kraft.

Redovisning med förslag till slutliga villkor skulle inlämnas till Miljöprövningsdelegationen senast den 31 december 2012.

Under prövotiden skulle följande provisoriska föreskrifter gälla:

P1. Bevattning med lakvatten får inte ske närmare än 30 meter till grannfastighet.

P2. Vatten för behandling i biodammar och infiltration (förutom infiltrationsdamm uppe på befintligt upplag) får som riktvärde och månadsmedelvärde inte överskrida följande halter: COD_{cr} 800 mg/l, NO₃-N 10 mg/l, NH₄-N 50 mg/l, tot-N 100 mg/l, tot-P 5 mg/l, arsenik 0,01 mg/l, bly 0,05 mg/l, zink 0,1 mg/l, koppar 0,1 mg/l, krom 0,1 mg/l, kvicksilver 0,001 mg/l, kadmium 0,001 mg/l och nickel 0,1 mg/l.

P3. Lakvatten som tillförs biodammar får som riktvärde inte innehålla mer än 0,2 kg oorganiskt kväve per kvadratmeter biodamm och år.

P4. Lakvatten som tillförs infiltrationsdammar får som riktvärde inte innehålla mer än 0,1 kg oorganiskt kväve per kvadratmeter infiltrationsdamm och år.

Den 21 mars 2013 (dnr 551-11698-2011) meddelade Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen Skåne ändringstillstånd samt mildring av villkor 15 avseende kadmiumhalten som fastställdes till 0,003 mg/l samt ändring av villkor 16 genom följande tillägg "Bevattning får endast ske under växtsäsong april-oktober. Bevattning får inte ske i sådan omfattning att ytavrinning till vattendrag sker". För ändringstillståndet ska de villkor och provisoriska föreskrifter som i övrigt meddelats i tillstånd från den 7 maj 2009, dnr 551-3301-07, gälla i tillämpliga delar med tillägg av villkor med numrerade 23-31 samt med överlåtelsevillkor numrerade 13-17.

Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen Skåne har den 28 augusti 2014 (dnr 551-117-2013) beslutat om fastställande av slutliga villkor gällande delar för lakvattenhanteringen på fastigheten Hyllstofta 46:2 i Klippans kommun enligt nedan.

Utöver tidigare lämnade slutliga villkor gäller följande villkor:

32. Avståndet mellan bevattningsytor och fastighetsgräns ska vara minst 30 meter.

33. Lakvatten som leds till infiltrationsdammar eller biodammar får som årsmedelvärde inte överskrida följande halter: NO₃-N 10 mg/l, NH₄-N 10 mg/l, tot-N 50 mg/l, tot-P 5 mg/l, arsenik 0,01 mg/l, bly 0,01 mg/l, zink 0,1 mg/l, koppar 0,1 mg/l, krom 0,05 mg/l, kvicksilver 0,001 mg/l, kadmium 0,001 mg/l och nickel 0,05 mg/l. Lakvatten som tillförs biodammar får inte tillföra mer än 0,2 kg oorganiskt kväve per kvadratmeter dammyta och år. Lakvatten som tillförs infiltrationsdammar får inte tillföra mer än 0,1 kg oorganiskt kväve per kvadratmeter dammyta och år. Beräkning ska ske över tillförd mängd metall och redovisas tillsammans med ackumulation i miljörapporten.

Bolaget överklagade sedermera miljöprövningsdelegationens beslut till Mark- och miljödomstolen.

2017-02-02

551-13457-2015

1276-60-001

Mark- och miljödomstolen har i slutligt beslut den 12 maj 2015 undanröjt det överklagade beslutet och återförvisar ärendet till Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen Skåne för fortsatt handläggning gällande de av bolaget inkomna inlagorna i överklagandet då även dessa ska hanteras av miljöprövningsdelegationen som första instans. Skäl för Mark- och miljödomstolens bedömning är att "genom de två rapporter från WSP som bolaget åberopat som stöd för att villkor 33 ska ändras i enlighet med yrkandet har ny information tillförts målet i sådan omfattning att det med hänsyn till inordningsprincipen inte är möjligt att lägga materialet till underlag för prövning i andra instans".

Prövotidsutredningen

Bolaget har slutligen föreslagit följande slutliga villkor för verksamheten.

Bolaget har slutligen i första hand yrkat att villkoret utformas enligt följande:

33. Lakvatten som leds till infiltrationsdammar eller biodammar, med undantag för infiltrationsdamm på sluttäckningsetapp 9, får som årsmedelvärde inte överskrida följande halter:

Parameter	Halt mg/l
NO ₃ -N	10
NH ₄ -N	30
N-tot	50
P-tot	5
Arsenik	0,01
Bly	0,01
Zink	0,1
Koppar	0,1
Krom	0,05
Kviksilver	0,001
Kadmium	0,001
Nickel	0,1

Beräkning ska ske över tillförd mängd metall och redovisas tillsammans med ackumulation i miljörapporten. Vid rensning av dammarna ska upptaget slam karaktäriseras innan bortförel och kvarvarande ackumulation beräknas.

I händelse av att Miljöprövningsdelegationen inte skulle finna anledning att bifalla Bolagets förstahandsyrkande yrkar Bolaget i andra hand på att villkoret utformas enligt följande:

33. Lakvatten som leds till biodammar eller infiltrationsdammar, med undantag för infiltrationsdamm på sluttäckningsetapp 9, får inte tillföra större mängder av nedanstående ämnen per kvadratmeter dammyta och år.

2017-02-02

551-13457-2015

1276-60-001

Parameter	Mängd kg
P-tot	0,03
Arsenik	0,00006
Bly	0,00006
Zink	0,0006
Koppar	0,0006
Krom	0,0003
Kvicksilver	0,000006
Kadmium	0,000006
Nickel	0,0003

Lakvatten som tillförs biodammar får inte tillföra mer än 0,2 kg oorganiskt kväve per kvadratmeter dammyta och år. Lakvatten som tillförs infiltrationsdammar får inte tillföra mer än 0,1 kg oorganiskt kväve per kvadratmeter dammyta och år. Beräkning ska ske över tillförd mängd metall och redovisas tillsammans med ackumulation i miljörapporten. Vid rensning av dammarna ska upptaget slam karakteriseras innan bortförel och kvarvarande ackumulation beräknas.

Ärendets handläggning

Ärendet har sänts på remiss till länsstyrelsen, Klippans kommun, Söderåsens miljöförbund och Klippans reningsverk.

Yttranden har kommit in från länsstyrelsen. Bolaget har bemött inkomna yttranden.

Bolagets redovisning av utredningsresultat

Av Bolagets handlingar framgår i huvudsak följande.

Med hänvisning till skäl för vilka det redogörs närmare nedan vill Bolaget komplettera och justera tidigare framställda yrkanden enligt nedan (ändringar i fetmarkerad stil).

Bolaget yrkar *i första hand* att villkor 33 ska ges följande utformning:

P-tot	0,03 kg
Arsenik	0,00006 kg
Bly	0,00006 kg
Zink	0,0006 kg
Koppar	0,0006 kg
Krom	0,0003 kg
Kvicksilver	0,000006 kg
Kadmium	0,000006 kg
Nickel	0,0003 kg

Lakvatten som tillförs biodammar får inte tillföra mer än 0,2 kg oorganiskt kväve per kvadratmeter dammyta och år. Lakvatten som tillförs infiltrationsdammar får inte tillföra mer än 0,1 kg oorganiskt kväve per kvadratmeter dammyta och år. Beräkning ska ske över tillförd mängd metall och redovisas tillsammans med ackumulation i miljörapporten.

2017-02-02

551-13457-2015

1276-60-001

Bolaget yrkar *i andra hand* att villkor 33 ska ges följande utformning:

33. Lakvatten som leds till biodammar eller infiltrationsdammar får som årsmedelvärde inte överskrida nedanstående halter eller tillföra större mängder av nedanstående ämnen per kvadratmeter dammyta och år.

	mg/liter	kg
NO ₃ -N	10	
NH ₄ -N	50	
N-tot	100	
P-tot	5	0,03 kg
Arsenik	0,01	0,00006 kg
Bly	0,05	0,00006 kg
Zink	0,1	0,0006 kg
Koppar	0,1	0,0006 kg
Krom	0,1	0,0003 kg
Kvicksilver	0,001	0,000006 kg
Kadmium	0,003	0,000006 kg
Nickel	0,1	0,0003 kg

Lakvatten som tillförs biodammar får inte tillföra mer än 0,2 kg oorganiskt kväve per kvadratmeter dammyta och år. Lakvatten som tillförs infiltrationsdammar får inte tillföra mer än 0,1 kg oorganiskt kväve per kvadratmeter dammyta och år. Beräkning ska ske över tillförd mängd metall och redovisas tillsammans med ackumulering i miljörapporten.

Bolaget yrkar *i tredje hand* att villkor 33 ska ges följande utformning:

33. Lakvatten som leds till biodammar eller infiltrationsdammar får som årsmedelvärde inte överskrida följande halter:

NO ₃ -N	10 mg/l
NH ₄ -N	50 mg/l
N-tot	100 mg/l
P-tot	5 mg/l
Arsenik	0,01 mg/l
Bly	0,05 mg/l
Zink	0,1 mg/l
Koppar	0,1 mg/l
Krom	0,1 mg/l
Kvicksilver	0,001 mg/l
Kadmium	0,003 mg/l
Nickel	0,1 mg/l

Lakvatten som tillförs biodammar får inte tillföra mer än 0,2 kg oorganiskt kväve per kvadratmeter dammyta och år. Lakvatten som tillförs infiltrationsdammar får inte tillföra mer än 0,1 kg oorganiskt kväve per kvadratmeter dammyta och år. Beräkning ska ske över tillförd mängd metall och redovisas tillsammans med ackumulering i miljörapporten.

2017-02-02

551-13457-2015

1276-60-001

Sammanfattningsvis skiljer sig Bolagets yrkanden från det överklagade villkoret såvitt avser halter för $\text{NH}_4\text{-N}$, N-tot, bly, krom, kadmium och nickel. Däremot avviker Bolagets yrkanden vad gäller mängder inte från det överklagade villkoret eftersom Bolagets förstahands- och andrahandsyrkande (såvitt avser mängder) är en direkt översättning av halterna i villkor 33. De av Bolaget yrkade mängderna är med andra ord inte beräknade från halterna i villkor 15, de är en följd av att halterna i villkor 33 har multiplicerats med flöde och dividerats med dammyta.

Bolaget klargör nedan sina skäl till Bolagets yrkanden.

Nickel

Bolaget har vid flertal tillfällen under de sista åren överskridit halten 0,05 mg nickel per liter. Det kan följaktligen inte säkerställas att Bolaget kan innehålla denna halt. Omständigheten är inte föranledd av fel eller försummelse från Bolagets sida. Den kan inte heller undanröjas genom tekniska åtgärder eller andra åtgärder som får anses vara rimliga med beaktande av skälighetsavvägningen i 2 kap. 7 § miljöbalken. Den av Bolaget yrkade halten 0,1 mg per liter förväntas inte medföra någon skada på människors hälsa eller miljö i jämförelse med halten 0,05 mg per liter. Sammantaget föreligger därför skäl att bifalla Bolagets yrkande.

Krom

Bolaget har vid flertal tillfällen uppmätt nivåer av krom motsvarande cirka 80 procent av halten 0,05 mg per liter. Vid vissa tillfällen har nämnda halt tangerats. Med hänsyn tagen till analysosäkerhet kan Bolaget få svårt att innehålla halten 0,05 mg krom per liter. Denna omständighet är inte föranledd av fel eller försummelse från Bolagets sida. Omständigheten kan inte heller undanröjas genom tekniska åtgärder eller andra åtgärder som får anses vara rimliga med beaktande av skälighetsavvägningen i 2 kap. 7 § miljöbalken. Den av Bolaget yrkade halten 0,1 mg per liter förväntas inte medföra någon skada på människors hälsa eller miljö i jämförelse med halten 0,05 mg per liter. Sammantaget föreligger därför skäl att bifalla Bolagets yrkande.

Bly

Bolaget har historiskt sett uppmätt höga halter av bly i lakvattnet. Mätningar från senare tid visar att Bolaget förvisso skulle kunna innehålla en halt om 0,01 mg bly per liter, men att en sådan halt innebär en alltför snäv säkerhetsmarginal i ljuset av att det är fråga om ett begränsningsvärde med vilket det är förenat med straffansvar att överträda. Bolaget anser att det är såväl rimligt som relevant att inte föreskriva skarpare haltkrav beträffande lakvatten som tillförs biodammar eller infiltrationsdammar än för lakvatten som används bevattning. Sammantaget föreligger därför skäl att bifalla Bolagets yrkande.

Kadmium

Bolaget har under åren 2009-2012 överskridit halten 0,001 mg kadmium per liter vid flera tillfällen. Mot denna bakgrund har Bolaget fått till stånd en ändring i villkor 15 gällande kadmium i vatten som används för bevattning respektive vatten som skiokas till Klippans reningsverk. Ändringen innebär att halten kadmium höjdes från 0,001 till 0,003 mg per liter. Bolaget anser att det är såväl rimligt som relevant att föreskriva samma halt beträffande lakvatten som tillförs biodammar eller infiltrationsdammar.

Oorganiskt kväve

Parametern oorganiskt kväve används för att beskriva det kväve som är tillgängligt för växtligheten och som bl.a. kan skapa övergödning. I parametern oorganiskt kväve ingår

2017-02-02

551-13457-2015

1276-60-001

nitratkväve och ammoniumkväve som tillsammans står för huvuddelen av totalkvävet i lakvattnet, resten är organiskt bundet kväve. Det organiskt bundna kvävet är huvudsakligen partikelbundet och därmed inte tillgängligt för växtligheten och kan heller inte spridas till grundvattnet utan kommer att lagras som slam på botten av Bolagets biodammar. Totalkväve är därmed inte intressant när det gäller infiltration. Bolaget har tidigare alltså inte utelämnat några parametrar utan valt en relevant samlingsparameter (oorganiskt kväve) som är intressant vid infiltration. För tydlighets skull har Bolaget i andrahands- och tredjehandsyrkandet ovan föreslagit halter avseende nitratkväve och ammoniumkväve och totalkväve. Beträffande mängd oorganiskt kväve gör Länsstyrelsen i det överklagade beslutet en uppdelning mellan vatten som tillförs biodammar och infiltrationsdammar. För biodammar ska ett haltvillkor om 0,2 kg/m²/år gälla medan, såvitt Bolaget förstår, ska 0,1 kg/m²/år gälla för vatten som tillförs infiltrationsdammar. Bolaget har därför valt att förtydliga denna uppdelning i samtliga yrkanden ovan.

Skäl för belastningsvillkor

Bolagets yrkanden innebär högre halter för vissa parametrar men inte högre belastning för någon parameter när det gäller biodammar. Med hänvisning till de skäl som tidigare har redovisats vidhåller Bolaget att en villkorskonstruktion som föreskriver belastning i kg per m² dammyta är en mer lämplig konstruktion än ett villkor som föreskriver halter.

Enligt Expertrapporten ökar fastläggningen av ämnen vid ökad koncentration i det vatten som infiltreras. Det är vidare så att om mätnad av en förorening som infiltreras uppstår i en zon så kommer det hela tiden nya zoner där mätnad inte råder och där fastläggning kan ske. Fastläggning av joner sker heller inte enbart i den omättade zonen utan även i den mättade zonen och alltså under hela grundvattnets transport till ett vattendrag. Enligt Expertrapporten tar transporten för en förorening att nå ett vattendrag 100-tals till 1000-tals år.

Om ett vatten med höga föroreningshalter släpps under en kort period innebär det inte att belastningen per yta och år blir högre. Det innebär enbart att Bolaget inte kan belasta infiltrationsytan lika mycket under resten av året Dock kommer mer föroreningar att läggas fast enligt Expertrapporten. Följaktligen har korttidsbelastning inte någon negativ inverkan på mängden föroreningar i grundvattnet eftersom infiltration är en mycket långsam process. Därmed har inte den momentana belastningen på infiltrationsytan den betydelse som Länsstyrelsen vill göra gällande. Sammantaget utgör den momentana belastningen inte hinder för av Bolaget yrkade belastningsvillkor.

Bolagets möjlighet att efterkomma villkor

Det föreligger inte tillräcklig säkerhetsmarginal mellan i villkor 33 föreskrivna halter och faktiska/förväntade halter i lakvattnet med beaktande av att halterna i villkor 33 är föreskrivna som begränsningsvärden med vilka överträdelse är förenad med straffbarhet. Därmed är det överklagade villkoret inte förenligt med den grundläggande principen om att tillståndshavare, med beaktande av skälighetsavvägningen i 2 kap. 7 § miljöbalken, ska ha faktisk och rättslig möjlighet att efterkomma tillståndsvillkor. Bolaget vidhåller vad som tidigare har anförts i dessa delar. Bolaget vill på nytt framhålla att om halterna i villkor 33 omräknas till belastning i kg per m² dammyta, kan Bolaget innehålla sådana begränsningsvärden med liten marginal. Bolaget skulle med andra ord kunna innehålla begränsningsvärden föreskrivna i enlighet med Bolagets första- och andrahandsyrkande enligt ovan.

2017-02-02

551-13457-2015

1276-60-001

Med hänvisning till vad som ovan anförts och vad Bolaget tidigare har anført i målet föreligger skäl att bifalla Bolagets förstahandsyrkande. I händelse av att det inte skulle finnas skäl att bifalla förstahandsyrkandet föreligger i vart skäl att bifalla Bolagets andra- eller tredjehandsyrkande.

Yttrande

Länsstyrelsen

Länsstyrelsen har anført bl.a. följande. Länsstyrelsen konstaterar att sökanden har justerat sina yrkanden i sitt yttrande till miljöprövningsdelegationen daterat den 27 januari 2016 i aktuellt ärende. Länsstyrelsen anser att det inte har framkommit några uppgifter i det återförvisade ärendet som ändrar det ställningstagande som länsstyrelsen framförde i ärende om fastställande av slutliga villkor (länsstyrelsens dnr 551-117-2013) samt i länsstyrelsens yttranden till Mark- och miljödomstolen i det överklagade ärendet med Mål nr M 3918-14. Länsstyrelsen motsätter sig sökandens förstahands-, andrahands- och tredjehandsyrkanden. De av Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen Skåne fastställda begränsningsvärdena i villkor 33 i beslut daterat den 28 augusti 2014 (dnr 551-117-2013) bör därmed kvarstå.

Länsstyrelsen anser att begränsningsvärden för infiltrationsdammar och biodammar har satts på provotid med beaktande av att denna rening skiljer sig från t.ex. bevattningsytor och reningsverk. Om förutsättningarna inte finns för att ha olika begränsningsvärden beroende på var lakvattnet ska omhändertas har det faktiskt inte funnits några skäl till att ha en provotid på lakvattenavledningen till infiltrationsdammar och biodammar. Länsstyrelsen gör bedömningen att då denna fråga har satts på provotid i beslut daterat den 7 maj 2009 så har miljöprövningsdelegationen vid det tillfället bedömt att det kan finnas skäl och möjligheter att ha olika begränsningsvärden på infiltrationsdammar och biodammar jämfört med bevattningsytor och reningsverk. Bolaget har inte heller överklagat att de fick en provotid på dessa delströmmar. Länsstyrelsen anser också att belastningen av metaller och andra ämnen som finns i lakvattnet blir högre på en liten yta, som är fallet för infiltrationsdammar och biodammar, än vad den blir på bevattningsytorna. Bevattningsytorna får dessutom bara bevattnas under mars till november medan infiltrations- och biodammar belastas året om. Förutsättningarna för de olika avsättningsytorna skiljer sig därmed åt. Sökanden har tidigare framført att de har fått tuffare krav på begränsningsvärden i de slutliga villkoren än vad de har haft under provotiden. Länsstyrelsen vill dock uppmärksamma att i den provisoriska föreskriften har halterna föreskrivits som månadsmedelvärden men att i det i villkor 33 så är de föreskrivna som årsmedelvärden vilket tillåter en större fluktuation av föroreningsinnehållet under året.

Länsstyrelsen vill även belysa att de av miljöprövningsdelegationens beslutade halter för årsmedelvärden i föreskrivet villkor 33 redan innehålls med beaktande av de mätresultat som finns i ansökningsmaterialet och i bolagets miljörapporter för de senaste åren, vilket även WSP har konstaterat i sin rapport. Enstaka månadsmedelvärden för villkor 15 har dock överskridits under 2015 med anledning av driftsstörningar och haverier, dessa överskridanden hade dock inte påverkat årsmedelvärdena i villkor 33, undantaget ammoniumkväve, se nedanstående tabell. Gällande ammoniumkväve hade årsmedelvärdet uppgått till 9,6 mg/l om december månads uppmätta halt på 64 mg/l räknas bort. December månads extremt höga halt beror enligt bolagets redogörelse i

2017-02-02

551-13457-2015

1276-60-001

miljörapporten på driftstörningar och haveri i reningsverket. Länsstyrelsen anser att det inte finns skäl för att höja begränsningsvärdet för ammoniumkväve på grund av att det har skett ett haveri som har genererat högre halter under just år 2015.

I bolagets miljörapporter framgår följande årsmedelvärden för utsläpp från punkt L3 (punkt för provtagning av lakvatten efter bolagets reningsanläggning) till biodammar 7 abc och 9 abcd:

Parameter	Villkor 33 (överklagat av bolaget) Årsmedel mg/l	Miljörapport 2012 Årsmedel mg/l	Miljörapport 2013 Årsmedel mg/l	Miljörapport 2014 Årsmedel mg/l	Miljörapport 2015 Årsmedel mg/l
NH ₄ -N	10	8,7	2,1	3,3	14,8
N-tot	50	26	20	20	36
Bly	0,01	0,0005	0,0006	0,002	0,002
Krom	0,05	0,02	0,03	0,029	0,022
Kadmium	0,001	0,0001	0,0001	0,0001	0,0001
Nickel	0,05	0,04	0,04	0,045	0,034

Det framgår av WSPs rapport att metaller, med de nuvarande förhållandena som råder med t.ex. pH etc., till största sannolikhet ackumuleras i marken. WSP har i sin rapport redogjort för att ändrade förhållanden av t.ex. pH dock kan göra att metallerna istället lakar ut i vattnet. Det framgår också av rapporten att om marken blir mättad av föroreningar, t.ex. metaller, så kan dessa lösas ut i vattnet. WSP har i sin rapport räknat bort vissa analysresultat som har haft höga halter med motiveringen att de höga halterna beror på läckage från deponin och lakvattendammar. Länsstyrelsen ser dock detta som ett bevis på att föroreningarna inte alls fastläggs i marken i så hög utsträckning utan istället transporteras i vattnet.

Enligt bilaga 1 i SGU:s föreskrifter om statusklassificering och miljökvalitetsnormer för grundvatten SGU-FS 2008:2 är riktvärdet för bly 0,01 mg/l, kadmium 0,005 mg/l, nitrat 50 mg/l och ammonium 1,5 mg/l. Enligt EU:s nitratdirektiv ska nitrathalterna i grundvatten inte överstiga 50 mg/l. Enligt bedömningsgrunder för grundvatten SGU:s-rapport 2013:01 räknas nickelhalter på över 0,02 mg/l som mycket hög halt och att det är otjänligt som dricksvatten. Redan på halter mellan 0,01-0,02 mg/l kan skador uppstå på känsliga ytvatten. För krom räknas halter mellan 0,01-0,05 mg/l som höga och över 0,05 mg/l räknas som mycket hög halt och otjänligt som dricksvatten, men redan vid halter över 0,003 mg/l kan skador uppstå på ytvatten.

I de redovisade analyserna av lysimetrar, som tillhör bolagets ansökan om slutliga villkor, framgår att det t.ex. är höga halter av bly och nickel i dessa prover. Alla lysimetrar gällande bly är t.ex. över SGU:s riktvärden för grundvatten (SGU-FS 2013:2) och gällande nickel har ungefär hälften av lysimetrarna antingen hög eller mycket hög halt. Detta innebär att bly och nickel finns i porvattnet och grundvattnet och därmed inte bara är bundet i marken. Att risken för transport utanför fastigheten inte bedöms vara så stor enligt WSPs rapport är en annan sak än att det faktiskt finns t.ex. höga halter av bly och nickel i porvattnet. Gällande analysresultat av nickel i grundvattenrören har ungefär 40 % hög eller mycket hög halt, d.v.s. över 0,02 mg/l, i det material som bolaget tidigare lämnat in och för bara år 2012 så har 45 % av proverna (av totalt 23 prov) hög eller mycket hög halt. För krom ser man en ökande trend i vissa lysimetrar och en del halter är höga eller måttliga, detsamma gäller grundvattenrören. För nitratkväve och

2017-02-02

551-13457-2015

1276-60-001

ammoniumkväve är många halter över riktvärdet (om nitratkväve och ammoniumkväve omräknas till nitrat och ammonium) både gällande grundvattenproverna och i lysimetrarna. Mellan år 2008 till 2012 har 12 grundvattenrör för nitratkväve stigande trend, fyra sjunkande trender och två är oförändrade. För samma period har 16 grundvattenrör för ammoniumkväve stigande trend medan bara tre visar en sjunkande trend. Det finns inga skäl att tillåta högre halter i grundvattnet bara för att det antas ta väldigt lång tid innan en spridning sker utanför fastigheten under förutsättning att pH-förhållanden etc. består.

WSP har i sin rapport framfört att läckage av metaller etc. kan ske när en mätnad uppstår i marken eller om t.ex. pH-förhållanden förändras. Då belastningen på infiltrationsdammar och biodammar sker året om, även när det inte är växtperiod, och på en väldigt liten yta finns det en risk för mätnad i marken och därmed anser länsstyrelsen att det finns skäl för lägre begränsningsvärden i enlighet med villkor 33 i miljöprövningsdelegationens beslut än vad som föreskrivits i villkor 15.

Sökandens yrkanden

Länsstyrelsen anser att det inte är lämpligt att föreskriva enbart belastningsvillkor, så som sökanden har yrkat i första hand, då detta kan innebära att lakvatten med väldigt höga föroreningshalter (hög koncentration) kan släppas under en kort period. Detta bekräftas även i redogörelsen från bolagets ombud där det framkommer att *"Vidare används aktuella bio- och infiltrationsdammar huvudsakligen under den period då bevattning inte är tillåten. Denna period sammanfaller med den tid då vädret normalt kan ställa till med problem i bolagets reningsverk, t.ex. kan lång period med stark kyla medföra ofullständig rening."* Länsstyrelsen anser att den momentana belastningen på infiltrationsytan måste beaktas vilket det inte görs med enbart ett årligt belastningsvillkor. Det är bättre med en lägre koncentration än en högre, även om den totala mängden per år blir densamma, eftersom möjligheten till omvandling av kvävet (som ammonium, nitrat eller organiskt bundet kväve etc.) till kvävgas blir betydligt bättre vid lägre koncentration.

Enligt WSPs rapporter framgår det att det är mycket lägre kväverening i dammarna då bevattningen där främst sker under vintern. Punktbelastningen på dammarna gör att grundvattenytan dessutom står högre där och risken för mätnad, även om den är lokal, är större än vid den övriga bevattningen. Länsstyrelsen konstaterar därmed att risken för läckage till grundvattnet borde vara högre vid koncentrerad infiltration vid dammarna än vid utbredd infiltration som sker på de övriga bevattningsytorna. Detta styrker skälen för lägre halter i villkoren vid koncentrerad infiltration i dammarna.

Sökandens förstahandsyrkande omfattas inte heller av alla ämnen/parametrar som miljöprövningsdelegationen har fastställt i sitt beslut. Totalkväve och ammoniumkväve är viktiga parametrar för att bedöma påverkan på ytvatten. Höga halter av ammoniumkväve, särskilt under sommartid, är toxiskt för fisk och vattenlevande organismer. Totalkvävet ger ett mått på den totala kvävepåverkan på ett vatten bl.a. hur övergött ett vatten är och det finns även bedömningsgrunder för totalkväve. Det finns även miljökvalitetsnormer för grundvatten gällande nitrat och riktvärden för grundvatten gällande ammoniumkväve. Länsstyrelsen ser därför inga skäl till att frånga begränsningsvärden gällande nitratkväve, ammoniumkväve och totalkväve som har fastställts i miljöprövningsdelegationens beslut.

Sökandens andrahands- och tredjehandsyrkande utgörs av ett kombinerat halt- och belastningsvillkor samt av ett haltvillkor. Halterna i dessa villkor utgörs dock av högre halter än vad miljöprövningsdelegationen har fastställt i sitt beslut vilket länsstyrelsen

2017-02-02

551-13457-2015

1276-60-001

inte anser är godtagbart. Länsstyrelsen bedömer också att de fastställda begränsningsvärdena i villkor 33 redan innehålls med marginal. Sökanden har aldrig motiverat varför just den marginal som de själva föreslår är motiverad eller hur den är beräknad.

Bolaget

Bolaget har i bemötande av yttrandet framfört följande.

Med återkallande av tidigare framfört tredjehandsyrkande samt justering av tidigare framfört andrahands- respektive förstahandsyrkande yrkar Bolaget i första hand på att villkoret utformas enligt följande:

33. Lakvatten som leds till infiltrationsdammar eller biodammar, med undantag för infiltrationsdamm på sluttäckningsetapp 9, får som årsmedelvärde inte överskrida följande halter:

Parameter	Halt mg/l
NO ₃ -N	10
NH ₄ -N	30
N-tot	50
P-tot	5
Arsenik	0,01
Bly	0,01
Zink	0,1
Koppar	0,1
Krom	0,05
Kvicksilver	0,001
Kadmium	0,001
Nickel	0,1

Beräkning ska ske över tillförd mängd metall och redovisas tillsammans med ackumulation i miljörapporten. Vid rensning av dammarna ska upptaget slam karaktäriseras innan bortförel och kvarvarande ackumulation beräknas.

I händelse av att Miljöprövningsdelegationen inte skulle finna anledning att bifalla Bolagets förstahandsyrkande yrkar Bolaget i andra hand på att villkoret utformas enligt följande:

33. Lakvatten som leds till biodammar eller infiltrationsdammar, med undantag för infiltrationsdamm på sluttäckningsetapp 9, får inte tillföra större mängder av nedanstående ämnen per kvadratmeter dammyta och år.

Parameter	Mängd kg
P-tot	0,03
Arsenik	0,00006
Bly	0,00006
Zink	0,0006
Koppar	0,0006
Krom	0,0003
Kvicksilver	0,000006
Kadmium	0,000006
Nickel	0,0003

2017-02-02

551-13457-2015

1276-60-001

Lakvatten som tillförs biodammar får inte tillföra mer än 0,2 kg oorganiskt kväve per kvadratmeter dammyta och år. Lakvatten som tillförs infiltrationsdammar får inte tillföra mer än 0,1 kg oorganiskt kväve per kvadratmeter dammyta och år. Beräkning ska ske över tillförd mängd metall och redovisas tillsammans med ackumulation i miljörapporten. Vid rensning av dammarna ska upptaget slam karaktäriseras innan bortförel och kvarvarande ackumulation beräknas.

Omständigheter till stöd för Bolagets förstahandsyrkande

Övergripande

Bolagets förstahandsyrkande enligt ovan tar sin utgångspunkt i den del av Bolagets tidigare andrahandsyrkande som föreslog haltbegränsningar. Det nya yrkandet motsvarar i stora delar det av miljöprövningsdelegationen föreslagna villkor 33. Bolaget accepterar med andra ord huvuddelen av innehållet i villkor 33. Bolagets förstahandsyrkande innehåller emellertid avvikelser från villkor 33 såvitt avser haltbegränsning för nickel respektive $\text{NH}_4\text{-N}$, frånvaro av belastningsvillkor för oorganiskt kväve samt undantag för infiltrationsdammen på sluttäckningsetapp 9. Skälen till dessa avvikelser redovisas nedan.

Begränsningsvärde för nickel (0,1 mg/l)

Det av Bolaget föreslagna begränsningsvärdet för nickel skiljer sig från villkor 33 såtillvida att miljöprövningsdelegationen har föreslagit ett begränsningsvärde om 0,05 mg/l medan Bolaget föreslår ett begränsningsvärde om 0,1 mg/l som årsmedelvärde. Skälen till Bolagets förslag om ett högre värde är följande. I varje analys finns en osäkerhet (mätosäkerhet). För nickel är mätosäkerheten 25 %. Mätosäkerheten innebär att Bolaget – till skillnad från vad Miljöavdelningen påstår – inte med tillräcklig säkerhet kan innehålla en halt om 0,05 mg/l, se beräkning över medelvärden 2010-2016 i bifogad Bilaga 1. Då värdet kommer att utgöra ett begränsningsvärde med tillhörande straffsanktioner i händelse av överträdelse är det inte rimligt med en så pass liten säkerhetsmarginal. Sett till mätosäkerheten om 25 % är marginalen de facto obefintlig. Nickel (och även krom) förekommer till största delen i löst form till skillnad från t.ex. bly, kadmium, zink och fosfor. Bolaget kan inte fälla/rena bort nickeln med befintlig fällnings- och reningsteknik. Nickelhalten påverkas bara marginellt i den SBR process som Bolaget har för sin lakvattenrening. Kostnaden för att plocka ut löst nickel från lakvattnet blir mycket hög, i sammanhanget orimligt hög med anseende på den miljönytta en sådan rening skulle kunna ge.

Bolaget kan under normala förhållanden med största sannolikhet klara ett begränsningsvärde om 0,05 mg nickel/l, men som sammanställningen i Bilaga 1 visar finns det risk för att ett sådant begränsningsvärde skulle kunna överskridas. Riskerna ska ses i ljuset av att en föreskriven halt (årsmedelvärde) om 0,1 mg nickel/l istället för 0,05 mg nickel/l i det lakvatten som tillförs de olika dammsystemen har en försumbar miljöeffekt enligt Bolagets mening. T.ex. uppgår halten nickel i en punkt nära damm nummer 7, som har varit i drift i cirka 17 år, endast till cirka en fjärdedel av gränsvärdet för miljö kvalitetsnormen för inlandsvatten. I drygt sju av dessa år har den föreskrivna halten nickel i lakvattnet varit max. 0,1 mg/l som månadsmedelvärde (se provisorisk föreskrift P2 i gällande tillståndsbeslut). Innan dess saknades helt reglering av halten nickel i aktuellt lakvatten. Sammantaget visar förhållandena i punkten nära damm 7 att en långvarig oreglerad situation såvitt avser nickel (i den meningen att nickelhalterna var de naturliga efter den föregående reningprocessen i SBR) följt av en reglering om max. 0,1 mg nickel/liter under de senaste sju åren. Inte har gett upphov till någon miljöeffekt av

2017-02-02

551-13457-2015

1276-60-001

betydelse. Bolaget anser det därför rimligt att det föreskrivs ett begränsningsvärde om 0,1 mg nickel/liter som årsmedelvärde.

Begränsningsvärde för NH₄-N (30 mg/l)

Det av Bolaget föreslagna begränsningsvärdet för NH₄-N skiljer sig från villkor 33 såtillvida att miljöprövningsdelegationen har föreslagit ett begränsningsvärde om 10 mg/l medan Bolaget föreslår ett begränsningsvärde om 30 mg/l som årsmedelvärde. Skälen till Bolagets förslag om ett högre värde är följande.

I varje analys finns en osäkerhet (mätosäkerhet). För NH₄-N är mätosäkerheten 15 %. Mätosäkerheten innebär att Bolaget – till skillnad från vad Miljöavdelningen påstår – inte med tillräcklig säkerhet kan innehålla en halt om 10 mg/l enligt beräkning över medelvärden 2010-2016. Då värdet kommer att utgöra ett begränsningsvärde med tillhörande straffsanktioner i händelse av överträdelse är det inte rimligt med en så pass liten säkerhetsmarginal. Sett till mätosäkerheten om 15 % är marginalen de facto obefintlig. Bolagets reningsverk på Hyllstofta avfallsanläggning är i första hand byggd som en kvävereningsanläggning. Inkommande (rått) lakvatten innehåller halter av NH₄-N på cirka 200-800 mg/l. En betydande rening sker i lakvattenmagasinen, men inkommande vatten till reningsverket (SBR) fluktuerar mellan cirka 100-300 mg NH₄-N/l vilket kan ge tillfälliga doseringsproblem. Bolaget har i sitt arbete för att förbättra säkerheten i reningen under våren 2016 installerat onlineinstrument för NO₃-N och NH₄-N. Detta medför att Bolaget redan efterföljande dag kan följa varje sats som renas och därmed snabbare reagera på problem i reningen. Problem i reningen kan emellertid bero på många olika orsaker med olika tidsaspekter. Gemensamt för de flesta problem är en kraftig tillfällig höjning (allt från något dygn till ett par veckor) av utgående kvävehalter som kan ge en betydande ökning av medelvärdet även över en längre period.

Ett så pass lågt begränsningsvärde som 10 mg/l kan med beaktande av ovanstående innebära att vattnet inte kan användas i infiltrationsdammar och biodammar på hela året. Anledningen till detta är att Bolaget – till skillnad från vad Miljöavdelningen påstår – i efterhand inte kan konstatera att begränsningsvärdet normalt innehålls. Bolaget måste istället agera försiktigt genom att reagera skyndsamt och stoppa all utpumpning till infiltrations- och biodammar fram till dess att det kan verifieras att årsmedelvärdet kommer att hamna under föreskrivet begränsningsvärde. Att fortsätta utpumpning med förhoppningen att det normalt ”rättar till sig” fråntar inte Bolaget straffansvar om årsmedelvärdet inte understiger begränsningsvärdet vid årets slut. Sammanfattningsvis måste Bolaget kunna verifiera att begränsningsvärdet kommer att kunna innehållas innan utpumpning sker. Ett så pass lågt begränsningsvärde som 10 mg/l kommer sannolikt medföra ett stort antal stopp i utpumpningen som inte är motiverade ur miljösynpunkt.

Bolaget kan under normala förhållanden med största sannolikhet klara ett begränsningsvärde om 10 mg NH₄-N/l, men som sammanställningen visar finns det risk för att ett sådant begränsningsvärde skulle kunna överskridas. Risker måste ses i ljuset av att en föreskriven halt om 30 mg/l istället för 10 mg/l som årsmedelvärde i det lakvatten som tillförs de olika dammsystemen har en försumbar miljöeffekt enligt Bolagets mening. Bolaget anser det därför rimligt att det föreskrivs ett begränsningsvärde om 30 mg NH₄-N/l som årsmedelvärde.

Belastningsvillkor

Bolaget vill med anledning av diskussionen kring belastningsvillkor framhålla nedanstående. Miljöavdelningen anför följande på första sidan i aktbilaga 9.

2017-02-02

551-13457-2015

1276-60-001

"Länsstyrelsen anser att begränsningsvärden för infiltrationsdammar och biodammar har satts på provotid med beaktande av att denna rening skiljer sig från t.ex. bevattningsytor och reningsverk. Om förutsättningarna inte finns för att ha olika begränsningsvärden beroende på vart lakvattnet ska omhändertas så har det faktiskt inte funnits några skäl till att ha en provotid på lakvattenavledning till infiltrationsdammar och biodammar. Länsstyrelsen gör bedömningen att då denna fråga har satts på provotid i beslut daterat den 7 maj 2009 så har miljöprövningsdelegationen vid det tillfället bedömt att det kan finnas skäl och möjligheter att ha olika begränsningsvärden på infiltrationsdammar och biodammar jämfört med bevattningsytor och reningsverk."

Bolaget kan acceptera Miljöavdelningens synsätt att metoderna för rening av lakvatten skiljer sig något mellan de olika reningsmetoderna t.ex. gällande vilken typ av växtlighet och därmed upptagnings-/nedbrytningsförmåga som finns, effekterna av årstiderna m.m. Vidare anser Miljöavdelningen – till skillnad från Bolaget – att det inte är lämpligt att föreskriva enbart ett belastningsvillkor. I aktbilaga 9 anför Miljöavdelningen följande. *"Länsstyrelsen anser att den momentana belastningen på infiltrationsytan måste beaktas vilket det inte görs med enbart ett årligt belastningsvillkor"*.

Bolaget vill framhålla att en kombination av begränsningsvärden med såväl halter som årlig belastning är meningsfullt och vanligt förekommande när recipienten är ett vattendrag där det redan finns en viss ekologisk/kemisk status, d.v.s. en grundbelastning med olika ämnen; den genom en ny verksamhet tillkommande belastningen ska varken genom en momentan höjning eller genom en generell höjning av vissa ämnen påverka statusen av recipienten i en oönskad riktning. Bolaget vill med anledning av det ovan sagda framhålla att vatten som tillförs infiltrationsdammar och biodammar inte riskerar att rinna ut i något vattendrag så att det påverkas. Vid bevattning med spridare i energiskog finns det däremot risk, dock en i det närmaste försumbar risk, för att viss ytavrinning kan ske vid extrema väderförhållanden, t.ex. stora nederbörds mängder under kort tid. I sådant fall kan med näringsämnen berikad jord sköljas av och i extrema fall nå ett vattendrag. Vid infiltrations- och biodammar fastläggs kvävet (varav merparten organiskt) i växter i och runt dammen, i själva dammen och i marken runt dammen. Här sker inte någon ytavrinning.

Bolaget anser därför att belastningsvillkor för oorganiskt kväve, vid avsaknad av korresponderande haltvillkor, kan vara av viss relevans vid bevattning av energiskog, men inte vid användning av infiltrations- och biodammar. Bolaget kan godta Miljöavdelningens synsätt genom att acceptera de halter som Miljöprövningsdelegationen har föreslagit i villkor 33, med undantag för nickel och $\text{NH}_4\text{-N}$ enligt vad som ovan anförts. Men samtidigt anser Bolaget att det inte finns behov av att föreskriva ett belastningsvillkor (begränsningsvärde) för oorganiskt kväve. Bolagets accept av en halvering av halten Tot-N (från 100 mg/l till 50 mg/l) samt sänkningen av halten $\text{NH}_4\text{-N}$ från 50 mg/l till 30 mg/l innebär att en begränsning av mängden oorganiskt kväve inte är relevant enligt Bolagets mening. Något belastningsvillkor för oorganiskt kväve är därför inte motiverat.

Infiltrationsdammen på sluttäckningsetapp 9 (befintligt upplag)

Bolaget har inför gällande tillståndsbeslut redogjort för den verksamhet som bedrivs i infiltrationsdammen på sluttäckningsetapp 9 (befintligt upplag). Denna damm är undantagen i den provisoriska föreskriften P2 i nämnda tillstånd. Lakvattnet från BCR är stundtals mycket kraftigt och riskerar att slå ut processerna i lakvattenreningen om det

2017-02-02

551-13457-2015

1276-60-001

avleds direkt dit. Genom att infiltrera detta vatten via den äldre deponin genom infiltrationsdammen på sluttäckningsetapp 9 och sedan samla upp det via lakvattensystemet jämnas föroreningshalterna ut och vattnet blir behandlingsbart i lakvattenanläggningen. Infiltrationen genom dammen på sluttäckningsetapp 9 kommer i de fall det behövs endast pågå i liten utsträckning och under den tid BCR grävs ut. Behandlingen av lakvattnet från BCR på detta sätt är mycket viktigt för Bolaget. Mot bakgrund av ovanstående bör infiltrationsdammen på sluttäckningsetapp 9 undantas från villkoret då den inte kan anses utgöra en infiltrationsdamm i den mening som avses i nu aktuell villkorsreglering.

Omständigheter till stöd för Bolagets andrahandsyrkande

I händelse av att Miljöprövningsdelegationen inte skulle finna anledning att bifalla Bolagets förstahandsyrkande yrkar Bolaget i andra hand på ett villkor med belastningsbegränsningar enligt ovan. Detta yrkande motsvarar Bolagets tidigare förstahandsyrkande. Denna villkorsformulering är enligt Bolagets mening det återstående alternativet för att Bolaget med en tillräcklig säkerhet ska kunna använda aktuella infiltrations- och biodammar i sin lakvattenstrategi att lokalt kunna omhänderta lakvatten på Hyllstofta avfallsanläggning. Då andrahandsyrkandet, till skillnad från förstahandsyrkandet, inte innehåller några haltbegränsningar är det relevant att i villkorets avslutande del föreskriva belastningsvillkor för oorganiskt kväve. Skälen till varför Bolaget inte föreslår haltbegränsningar för $\text{NH}_4\text{-N}$, $\text{NO}_3\text{-N}$ och Tot-N redovisas i Bolagets inlägga till Miljöprövningsdelegationen daterad 26 januari 2016. Skälen till varför infiltrationsdammen på sluttäckningsetapp 9 ska undantas redovisas ovan.

Miljöprövningsdelegationens bedömning

Alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd ska enligt försiktighetsprincipen i 2 kap. 3 § miljöbalken utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön, under förutsättning att det inte kan anses orimligt att uppfylla dem enligt 2 kap. 7 § första stycket samma balk. I samma syfte ska vid yrkesmässig verksamhet användas bästa möjliga teknik.

Miljöprövningsdelegationen anser att det nu föreligger ett tillräckligt underlag för att fastställa slutliga villkor för lakvatten som leds till infiltrationsdammar och biodammar.

Miljöprövningsdelegationen tolkar Mark- och miljödomstolens dom så att man undanröjt hela miljöprövningsdelegationens beslut från den 28 augusti 2014.

Miljöprövningsdelegationen fastställer därför slutliga villkor i samtliga delar som var föremål för prövotid trots att alla inte har omfattats av överklagandet.

Gällande reglering av de övriga ämnen som har ingått i prövotidsutredningen (d.v.s. vanadin, opolära alifatiska kolväten, 4-nonylfenol, bisfenol A, DEHP, metaller i löst form, tennorganiska föroreningar, bromerade flamskyddsmedel, PCB och PAH) för bevattning, biodammar, infiltrationsdammar och Klippans reningsverk bedömer miljöprövningsdelegationen att det i nuläget inte ska föreskrivas villkor om utsläppshalter för dessa ämnen. Däremot ska en fortsatt kontroll av dessa ämnen ske vilket också är i enlighet med bolagets åtagande med anledning av de resultat som presenterats i prövotidsredovisningen. Kontrollprogrammet ska därför uppdateras med dessa parametrar, dessutom ska kontrollprogrammet även innefatta kontroll av grundvattnet.

2017-02-02

551-13457-2015

1276-60-001

Då det förekommit höga halter av vissa ämnen, t.ex. PBDE m.m., kan ytterligare åtgärder komma att krävas framöver. I ändringstillståndet meddelat den 21 mars 2013, dnr 551-11698-2011, har det i överlåtelsevillkor 16 delegerats till tillsynsmyndigheten att vid behov föreskriva närmare villkor rörande ytterligare rening av förorenat vatten från verksamhetens delflöden.

Miljöprövningsdelegationen anser att villkor 32 ska fastställas enligt vad som tidigare godtagits av bolaget.

Vad avser villkor 33 gör miljöprövningsdelegationen följande bedömning.

Bolaget har genom mätresultat, bl.a. i provotidsredovisningen och i miljörapporter, visat att de provisoriska halterna till största delen har innehållits med viss marginal. Avvikelser har dock förekommit på månadsbasis bl.a. med anledning av att slam har följt med ut i renvattendammen och på grund av andra driftstörningar. Av mätresultaten i provotidsredovisningen och i miljörapporter framgår vidare att det är höga halter av ammoniumkväve i grundvattnet vid verksamheten och att även nitratkväve har ökat med tiden. Även vissa metallhalter är höga, t.ex. bly, nickel och krom. För att förhindra en ackumulering av metaller och kväve i mark- och grundvattenförrådet vid dammarna och därmed minska risken för spridning av dessa ämnen till omgivande områden behöver utsläppen av dessa begränsas ytterligare. Infiltrationsdammarna och biodammarna utsätts för en punktbelastning på ett annat sätt än där övrig bevattning av lakvatten sker vilket är en anledning till att kraven ställs högre här jämfört med övriga bevattningsytor. Med hänvisning till ovanstående ska begränsningsvärdena för ammoniumkväve, totalkväve, bly, nickel och krom sänkas i förhållande till de halter som gällt under provotiden, men halterna ska föreskrivas som årsmedelvärden och inte månadsmedelvärden.

Miljöprövningsdelegationen konstaterar att bolagets yrkande om utsläppshalter och utsläppsmängder i det återförvisade ärendet gällande villkor 33 har ändrats vid upprepade tillfällen. I Bolagets senaste förstahandsyrkande yrkas endast förändrade utsläppshalter för ammoniumkväve och nickel i jämförelse mot miljöprövningsdelegationens tidigare beslutade halter i villkor 33. Undantag för infiltrationsdamm på sluttäckningsetapp 9 yrkas i Bolagets förstahands- och andrahandsyrkande samt att förstahandsyrkandet ej omfattar belastning av oorganiskt kväve vilket andrahandsyrkandet gör.

Miljöprövningsdelegationen anser att Bolagets förstahandsyrkande kan bifallas avseende utsläppshalter för alla parametrar utom för ammoniumkväve och nickel, samt att infiltrationsdammen på sluttäckningsetapp 9 undantas från villkoret.

Miljöprövningsdelegationen anser även att tillförd mängd oorganiskt kväve ska regleras i villkoret, så som bolaget har yrkat i andra hand. Indirekt regleras då även tillförd mängd metaller, kväve och fosfor vilket miljöprövningsdelegationen anser är skäligt.

Miljöprövningsdelegationen bedömer även att bolaget kan innehålla ett sådant villkor då Bolagets eget andrahandsyrkande omfattar reglering av tillförda mängder oorganiskt kväve.

För nickel har Bolaget redogjort för en medelhalt mellan åren 2010-2016, inklusive 25% mätosäkerhet, på 0,0507 mg/l. För ammoniumkväve har Bolaget redogjort för en medelhalt mellan åren 2010-2016, inklusive 15% mätosäkerhet, på 11,4513 mg/l. Bolaget anser att miljöprövningsdelegationens tidigare föreskrivna halter gällande nickel på 0,05

2017-02-02

551-13457-2015

1276-60-001

mg/l och ammoniumkväve på 10 mg/l har för liten marginal och har därmed yrkat på en marginal för nickel på ca 100% och en marginal för ammoniumkväve på ca 300%.

Miljöprövningsdelegationen anser att utsläpp av nickel och ammoniumkväve inte har en försumbar miljöeffekt och ska begränsas så långt som möjligt. Miljöprövningsdelegationen anser att en viss marginal kan vara skälig men att det inte är motiverat med så stora marginaler som bolaget yrkat. Miljöprövningsdelegationens föreskrivna halt på 15 mg/l ammoniumkväve och 0,06 mg/l nickel bedöms, med beaktande av det underlag som Bolaget har redogjort för i ärendet, kunna innehållas som årsmedelvärde med god marginal.

Beslut i ärendet har fattats av Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen Skåne. I beslutet har deltagit Anna Månsson, ordförande och Susanne Eriksson, miljöszaklig. Föredragande har varit Frida Vilhelmsson Skandevall, Länsstyrelsens miljöavdelning.

Anna Månsson

Susanne Eriksson

Bilaga:

Karta över infiltrationsdamm på sluttäckningsetapp 9
Beslut om kungörelsedelgivning och hur man överklagar

Kopia till:

Naturvårdsverket, registrator@naturvardsverket.se
Havs- och Vattenmyndigheten, Box 11 930, 404 39 GÖTEBORG
Klippans kommun, 264 80 Klippan
Söderåsens Miljöförbund, Box 74, 264 21 Klippan
Klippans reningsverk, Strömgatan 1, 264 33 Klippan
Miljöavdelningen (DB, AJ, FS, CVP, GL)
Miljöprövningsdelegationen (AM, SE)
Aktförvararen
Akten

BESLUT OM KUNGÖRELSEDELGIVNING

Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen Skåne förordnar med stöd av 47 och 49 §§ delgivningslagen (2010:1932), att delgivning av detta beslut ska ske genom kungörelse. Kungörelsen ska inom tio dagar härefter införas i **Post- och Inrikes Tidningar** och i tidningen **Helsingborgs Dagblad**.

Beslutet hålls tillgängligt på Länsstyrelsens enhet för lednings- och ärendestöd, Kungsgatan 13, Malmö, varjämte det översänds till aktförvararen, **Kommunkansliet, 264 80 KLIPPAN**.

Ett exemplar av kungörelsen ska översändas till **Klippans kommun** till Naturvårdsverket till Havs- och vattenmyndigheten och till ovannämnda aktförvarare för att vara tillgängligt för sakägarna.

Delgivning anses ha skett när två veckor har förflutit från beslutet om kungörelsedelgivning, om kungörande och övriga föreskrivna åtgärder har skett i rätt tid.

HUR MAN ÖVERKLAGAR HOS MARK- OCH MILJÖDOMSTOLEN

Om Ni vill överklaga beslutet ska Ni skriva till Växjö Tingsrätt, Mark- och miljödomstolen. **Överklagandet ska dock skickas till Länsstyrelsen Skåne, 205 15 MALMÖ.**

Av överklagandet ska framgå vilket beslut Ni överklagar (ange diarienummer) och hur Ni vill att beslutet ska ändras. Ni bör också tala om varför Ni anser att beslutet ska ändras.

Skrivelsen ska undertecknas. Uppge även adress och telefonnummer. Om Ni har handlingar eller annat som Ni anser stöder Er uppfattning så bör Ni skicka med detta.

Länsstyrelsen måste ha fått Ert överklagande senast den **9 mars 2017** annars kan överklagandet inte tas upp till prövning.

Behöver Ni veta mer om hur Ni ska göra kan Ni kontakta Länsstyrelsen, tel 010-224 10 00 (växel).

SVERIGES DOMSTOLAR

ANVISNING FÖR HUR MAN ÖVERKLAGAR - DOM I MÅL SOM HAR ÖVERKLAGATS TILL MARK- OCH MILJÖDOMSTOLEN

Den som vill överklaga mark- och miljödomstolens dom ska göra detta skriftligen. **Skrivelsen ska skickas eller lämnas till mark- och miljödomstolen.** Överklagandet prövas av Mark- och miljööverdomstolen vid Svea hovrätt.

Överklagandet ska ha kommit in till mark- och miljödomstolen **inom tre veckor** från domens datum. Sista dagen för överklagande finns angiven på sista sidan i domen.

För att ett överklagande ska kunna tas upp krävs att Mark- och miljööverdomstolen lämnar **prövningstillstånd**. Det görs om:

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står mark- och miljödomstolens avgörande fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Mark- och miljööverdomstolen varför klaganden anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla uppgifter om:

1. den dom som överklagas med angivande av mark- och miljödomstolens namn, datum för domen samt målnummer,
2. den ändring av mark- och miljödomstolens dom som klaganden vill få till stånd,
3. grunderna (skälen) för överklagandet,
4. de omständigheter som åberopas till stöd för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
5. de bevis som åberopas och vad som ska styrkas med varje bevis.

Skriftliga bevis som inte lagts fram tidigare ska ges in samtidigt med överklagandet.

Om ni tidigare informerats om att **förenklad delgivning** kan komma att användas med er i målet/ärendet, kan sådant delgivningssätt också komma att användas med er i högre instanser om någon överklagar avgörandet dit.

Ytterligare upplysningar lämnas av mark- och miljödomstolen. Adress och telefonnummer finns på första sidan av domen.

